

Comentariul operei Amurgul gandurilor scrisa de Emil Cioran - prima parte

"Amurgul gandurilor" este ultima carte publicata in tara de Emil Cioran, in 1940, dupa "Pe culmile disperarii" (1934), "Cartea amagirilor" (1936), "Schimbarea la fata a Romaniei" (1936), "Lacrimi si sfinti" (1937).

Deja aceste volume, la care se poate adauga "indreptar patimas", ramas inedit pana in 1991, reprezinta o opera cu trasaturi distincte in peisajul epocii, cand se impuneau stralucite voci individuale, conturand profilul marii generatii a anilor '30: Mircea Eliade, Eugen Ionesco, Constantin Noica, Mircea Vulcanescu. Efervescenta spirituala fara precedent, centrata pe temele fundamentale ale crizei lumii moderne si statutului nostru psihologic si istoric, continea parca presimtirea perioadei ingrata a anilor totalitari. Unele idei s-au exilat cu autorii lor cu tot, intrand in patrimoniul european, clasicizandu-se. Asa s-a intamplat cu lucrarile savante ale lui Mircea Eliade, cu teatrul lui Ionesco, cu filozofia fragmentara la Cioran.

Ultimul va deveni etalon stilistic al limbii franceze, dominand, in ciuda existentei sale austere, scena literara pariziana. Cioran a fascinat de la inceput prin ideatica sa eretica de un pesimism etans, careia i-a asociat o retorica aforistica percutanta in "Amurgul gandurilor" se aprofundeaza sensibilitatea crepusculara aleasa chiar de la debut, si se anticipeaza in acelasi timp, evolutia in limba franceza de o remarcabila consecventa atitudinala Registrul tenebros al profetismului negru ridica mereu problemele hamletiene ale dialecticii Viata-Neant. La obsedanta oscilatie "a fi? a nu fi?", ganditorul a dat un raspuns cu titlu definitiv, in nenumarate nuante: nici una, nici alta Nu exista scapare in fata decadentei, a descompunerii, care, paradoxal, constituie un prilej de jubilatie in deznadejde - acesta este laitmotivul volumului cu nume agonice, wagnerian.

De altfel, compozitorul german pare sa patroneze melancolia crepusculara seducatoare a lui Cioran: "...in incantarea wagneriana valuri indepartate si pline de amurg talazuiesc in preajma templelor obosite sau rastoarna peste vine adormite leacuri de vis si de pieire". Fraza este plina de cuvinte-cheie, apte sa defineasca o sensibilitate vie dar ultragiata, ce elogiaza extinctia dorindu-si. totusi, extazul.